

කෘෂි තාක්ෂණ තොරතුරු

කෘෂි තාක්ෂණ තොරතුරු කඩිනමින් ගොවි ජනතාව අතරට ලබාදීමේ අත්වැලකි

කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ ජාතික කෘෂිකර්ම තොරතුරු හා සන්නිවේදන මධ්‍යස්ථානයේ ප්‍රකාශනයකි

තාක්ෂණික පත්‍රිකා අංක 66 - 2021 නොවැම්බර්

ගොයමට තොස්පරස් ලබාදෙන දිලීරයක් ...

රසායනික පොහොර භාවිතාකිරීමේදී පොස්පරස් පෝෂකය පසට ලබාදන්නේ ට්‍රිපල් සුපර් පොස්ෆේට් වශයෙනි. බෝගයට අඩුපාඩුවක් නොමැතිව පෝෂණ අවශ්‍යතාවය සැපයීමට නම් ප්‍රධාන මූලද්‍රව්‍ය ත්‍රිත්වය වන NPK වලට අමතරව අංශුමාත්‍ර මූලද්‍රව්‍ය අවශ්‍යතාවයද සපුරාලිය යුතුවේ. කාබනික පොහොර යම් ප්‍රමාණයක්ද පසට දැමිය යුතුයයි පෙර සිටම නිර්දේශ කර තිබුණේ මෙම සියලු මූලද්‍රව්‍යයන්ගේ ප්‍රභවයක් වීමට කාබනික

පොහොරවලට ඇති සුදුසුකම හේතුවෙනි. රසායනික පොහොර භාවිතය සම්පූර්ණයෙන්ම අතහැර තත්වයන් සමග කාබනික පොහොර ඇසුරෙන් වගා කටයුතු කිරීමේ ක්‍රියාපිළිවෙතෙහි හැඩරුව පිළිබඳව විස්තරාත්මකව දැනකියා ගන්නට ගොවීන් වැඩිපුර උනන්දුවෙන බවක් මේ දිනවල පෙනෙන්නට තිබේ. කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවට සම්බන්ධ කෘෂි විද්වතුන් පවා කඩිමුඩියේ අවධානය යොමුකරනු ලැබුවේ වඩාත් ගැලපෙන කාබනික පොහොර මාත්‍රාවන් පිළිබඳව නිර්දේශ සාදන්නටය.

දශක ගණනාවක් පුරා රසායනික පොහොර නොකඩවා පසට යෙදීම හේතුවෙන් ඇතැම් මූලද්‍රව්‍යයන් පසතුල එකතුවී, වගාවට හානිදායක් තත්වයන් පවා ගොඩනැගී ඇතිබව කෘෂි විද්වතුන් විසින්ම මීට ඉහතදී කීපවරක්ම වාර්තා කර තිබුණි. මෙම තත්වය වඩාත් දක්නට ලැබුණේ පසෙහි අන්තර්ගත පොස්පරස් මූලද්‍රව්‍යයටයි. ස්වාභාවිකවම වුවත් මෙරට පස පොස්පරස් වලින් පොහොසත්ය. කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව මගින් ග්‍රාමනිර්ධාරී වසම් පාදකව වෙන වෙනම පස් පරීක්ෂා කරමින් වී වගාව සඳහා යෙදියයුතු රසායනික පොහොර මාත්‍රාවන් ගණනයකර, අවශ්‍ය පොහොර ප්‍රමාණය කුමක්දැයි පවසා තවමත් වැඩිකාලයක් ඉක්ම ගොස් නැත. එම

නිර්දේශයන් වුවත් පරිස්සමෙන් කියවා බැලුවහොත් පෙනෙන්නේ ඇතැම් ප්‍රදේශයන් දැනටමත් පොස්පරස් පදාර්ථයෙන් සංතෘප්තව ඇති නිසා එවැනි තැන් වලට පොස්පරස් පොහොර නොයෙදීමට පවා නිර්දේශ කර ඇති බවයි.

දිලීරය අන්වීක්ෂයෙන්

පසෙහි දැනටත් නිබෙන අද්‍රාව්‍ය පොස්පරස් සංචිත, ද්‍රාව්‍ය තත්වයට හරවා ශාකයන්ට උරාගත හැකි පොස්ෆේට් අයන නිදහස් කරන ක්ෂුද්‍රජීවී ක්‍රියාකාරීත්වය පිලිබඳව දැනට ප්‍රකාශයට පත්ව ඇති විදෙස් වාර්තාවලට අනුව මෙරට තුලද පර්යේෂණ ආරම්භවී ඇත්තේ මෙවන් පසුබිමක් යටතේය. කළුතර බෝඔවල ප්‍රාදේශීය වී පර්යේෂණ හා සංවර්ධන මධ්‍යස්ථානයේ සහකාර කෘෂිකර්ම අධ්‍යක්ෂ (පර්යේෂණ) ටී.පී. ඉරේමිකා සඳමාලි මහත්මිය මේ සම්බන්ධයෙන් සාර්ථක ප්‍රගතියක් මේ වනවිටත් පෙන්නුම්කර තිබේ.

“ජෙනිකිලියම් ගණයට අයිති මැනෝපජීවී දිලීරයක් ගැන තමයි මම කොයා බැලුවේ. වෙනත් රටවලනම් මෙම දිලීරයේ සේවය තක්කාලි, ඔබ්බර්ලා, කුරක්කන් වගේ බෝග රාශියකට වර්ධක උත්තේජකයක් වශයෙන් පවා ලබාගෙන තිබෙනවා. අපේ පර්යේෂණායතනයට වැදගත් වන්නේ ගොයම් නිසා අපි පර්යේෂණ පැවැත්වුවේ ගොයම් ආශ්‍රිතව පමණයි. පළමුව අපි පසෙන් මෙම දිලීරය වෙන්කරගත්තා. ඉන් පස්සේ විද්‍යාගාරය තුල කෘතීම ජෙලි මාධ්‍යයක වගා කළා. ඒ තමයි අරතාපල්, බේක්සට්‍රෝස්, ඒගාර් කියන වර්ධක මාධ්‍යය (PDA). අන්තිමට දහයිසා ප්‍රධාන සංකටකය හැටියට තියෙන, වඩාත් ප්‍රායෝගික වර්ධක මාධ්‍යයක් පවා අපිට නිර්මාණය කරන්න හැකිලනා. දිලීරය සහිත මෙම දහයිසා මිශ්‍රණය තමයි අපි ගොවීන්ට ලබාදෙන්නේ.”

කෘතීමව වගාකළ දිලීරය

සඳමාලි මහත්මියගේ අදහස සරලව කියනවානම් පොහොරක් වශයෙන් කුඹුරට ඉසින්නට ගොවියාට ලබාදෙන්නේ ‘පුස් කෑ’ දහයිසා මිශ්‍රණයකි. එහෙත් මෙම පුස් වර්ගය වනාහී පෛච්ච පොහොරකි. දහයිසා යනු කුඹුරේ පස හා එකතුවෙන තුරු දිලීරයට නවාතැන් හා පෝෂණය සපයන භාවකාලික ලැබුම්හලයි. ගොවියාට ප්‍රායෝගිකව භාවිතාකිරීමට පහසු මෙන්ම මිල අඩු වර්ධක මාධ්‍යයක් සොයායන්දී ඇයට මෙම දහයිසා මිශ්‍රණය හමුවී තිබේ. වී වපුරද්දී දිලීර සහිත දහයිසා ටික බිත්තර වී මල්ලටම මිශ්‍ර කල හැකිය. එය වඩාත්ම සුදුසු ක්‍රමයයි. නැතහොත් මඩ පොහොර හැටියට වගා ආරම්භයේදීම වුවත් යෙදිය හැකිය. අක්කරයටම උවමනා වන්නේ දිලීර මගින් සවිබල ගැන්වූ දහයිසා කිලෝග්‍රෑම් 6 ක් පමණි.

කිලෝවත් නිෂ්පාදනයට වැයවන්නේ රුපියල් 50 ක පමණ මුදලක් නිසා රුපියල් 300 කින් වැඩේ අවසන්ය.

“කකස් කරගන්නා මෙම ජෛව තොහොර මිශ්‍රණය කාමර උෂ්ණත්වය යටතේ මාස හතරක් පමණ ගබඩා කරලා නිශාගන්න පුළුවන්. මෙය පසට දැමුවිට සිදුවෙන දේ තමයි දැනට පසේ තිබෙන අද්‍රාව්‍ය පොස්ලේට් සංයෝග ශාක වලට උරාගත හැකි ද්‍රාව්‍ය පොස්ලේට් සංයෝග බවට පත්කිරීම. එය සිදුකරන්නේ පෙනිසිලියම් දිලීරය මගින්. අපි පිටතින් පොස්ලේට් දමනවා නෙවෙයි. දැනටත් පස තුළ තිබෙන සංචිත පොස්ලේට් වලින් වැඩක් ගැනීම තමයි මෙතනදී කෙරෙන්නේ. පහත රට තෙත් කලාපයේ කල පර්යේෂණ වලින් අපිට පෙනී ගිහින තියෙනවා අස්වැන්නට බලපෑමක් ඇති නොකර, පසට දමන පොස්ලේට් රසායනික තොහොර ප්‍රමාණය 50% කින් පමණ මේ හරහා අඩුකළ හැකි බව.”

සඳුමාලි මහත්මිය තම පර්යේෂණ ප්‍රතිඵල පිලිබඳව තවදුරටත් ප්‍රකාශ කර සිටී. ඉතිරි 50% ක අවශ්‍යතාවය සඳහා රසායනික පොහොර දැමිය යුතු බවට මේ මගින් නිර්දේශ කරනවා යයි වැරදියට තේරුම් නොගත යුතුය. ඉදිරිපත් කර ඇත්තේ ජෛව පොහොර හරහා විස්ථාපනය කල හැකි රසායනික පොහොර භාවිතයේ තරමයි. ඉතිරිය සපුරාලීමට වෙනත් විකල්ප පෝෂණ සැපයුමක් වෙනට යා හැකිය. එය වෙනත් කාර්මික සැපයුමක් මගින්ද කල හැකි වේවි.

පිටපත : සහන් එම්. බණ්ඩාර - සහකාර කෘෂිකර්ම අධ්‍යක්ෂ, ජාතික කෘෂිකර්ම තොරතුරු හා සන්නිවේදන මධ්‍යස්ථානය, ගන්නොරුව
තාක්ෂණික කරුණු : ටී.පී. ඉරේසිකා සඳුමාලි - සහකාර කෘෂිකර්ම අධ්‍යක්ෂ (පර්යේෂණ)
ප්‍රාදේශීය වී පර්යේෂණ හා සංවර්ධන මධ්‍යස්ථානය, බෝඹුවල

පරිගණක නිර්මාණය : ගෝතමී ලියනගේ
අධීක්ෂණය හා උපදෙස් : ඩබ්.එල් හිරාන් පීරිස් (අධ්‍යක්ෂ - තොරතුරු හා සන්නිවේදන), අයි.එස්.එම් හලිමදීන් (සහකාර කෘෂිකර්ම අධ්‍යක්ෂ)